

**A KÉZILŐFEGYVEREK, LŐSZEREK, GÁZ- ÉS
RIASZTÓFEGYVEREK MEGSZERZÉSÉNEK ÉS TARTÁSÁNAK
EGÉSZSÉGI ALKALMASSÁGI FELTÉTELEIRŐL ÉS
VIZSGÁLATÁRÓL SZÓLÓ 22/1991. (XI. 15.) NM RENDELET**

Tauszik Katalin

NNGYK Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügy Főosztály

Foglalkozás-egészségügyi Fórum

Budapest, 2023. szeptember 13.

Az egészségi alkalmassági vizsgálat célja

A kézilőfegyverek, lőszeres, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági feltételeiről és vizsgálatáról szóló 22/1991. (XI. 15.) NM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) értelmében az **egészségi alkalmassági vizsgálat célja** annak a megállapítása, hogy az engedélyt kérelmező vagy azzal már rendelkező személynek nincs-e olyan **betegsége**, testi vagy szellemi, érzékszervi **fogyatékosága**, amely őt lőfegyver **biztonságos használatára** egészségi szempontból **alkalmatlanná** teszi.

A Rendeletben hivatkozott rendeletek:

- *KR1*: a fegyverekről és lőszerokról szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet
- *KR2*: a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról szóló 215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet szerint

Az egészségi alkalmassági vizsgálat típusai és alkalmassági csoportok

Az egészségi alkalmassági vizsgálat típusai:

- előzetes (a lőfegyvertartási engedély kiadása iránti kérelem benyújtása előtt)
- időszakos
- soron kívüli

Két alkalmassági csoport (KR1 alapján):

I. Alkalmassági csoport	Munkavégzési cél
II. Alkalmassági csoport	Sportlövészet Vadászat Önvédelmi cél Muzeális fegyver sportlövészeti célú használata Elöltöltő fegyver vadászati célú használata

Az egészségi alkalmassági vizsgálat (kötelező) részei

Alkalmassági csoport	Vizsgálat	Orvosi	Pszichológiai
I. csoport Munkavégzés	Előzetes	+	+
	Időszakos	+	+
	Soron kívüli	+	
II. csoport Sportlövészet, vadászat, önvédelmi cél, muzeális fegyver sportlövészeti cél, előltöltő fegyver vadászati cél	Előzetes	+	+
	Időszakos	+	
	Soron kívüli	+	

Fontos tudni valók a vizsgálattal kapcsolatban

- A vizsgálatokon megjelenni és a szükséges orvosi és pszichológiai vizsgálatokon részt venni **kötelező**.
- Az egészségi alkalmassági vizsgálat **nem végezhető el**, ha a vizsgálat eredményét hátrányosan befolyásoló heveny megbetegedés, vagy egyéb egészségi állapot áll fent (annak megszűnéséig).
- Az orvosi alkalmassági vizsgálatot a pszichológiai alkalmassági vizsgálat **előtt** kell elvégezni.
- A pszichológiai alkalmassági vizsgálatra a személyt az **orvosi alkalmasságot vizsgáló szerv utalja be**.
- **II. alkalmassági csoportba** tartozó személy **időszakos** vagy **oron kívüli** alkalmassági vizsgálat keretében történő beutalás esetén a beutalón fel kell tüntetni a **beutalás okát**.
- A pszichológiai alkalmasságot vizsgáló szerv a vizsgálat eredményéről a beutaló szervet **írásban értesíti**.

Az egészségi alkalmassági vizsgálatok rendje

	I. csoport		II. csoport		Sportlövészet
			Vadászat, önvédelmi cél, muzeális fegyver sportlövészeti cél, elöltöltő fegyver vadászati cél		
	Orvosi	Pszichológiai	Orvosi	Pszichológiai	
40 év alatt	5 évenként	5 évenként	10 évenként		KR2 szerint
40-60 éves kor között	2 évenként	4 évenként	5 évenként		
60 éves kor felett	1 évenként	2 évenként	3 évenként		
70 éves kor felett			2 évenként		

Soron kívüli alkalmassági vizsgálat

Soron kívüli alkalmassági vizsgálat indokai

I. csoport	II. csoport
A személy egészségi állapotában olyan mértékű állapotromlást észlel , amely a lőfegyver biztonságos használatára időlegesen vagy véglegesen alkalmatlanná teheti, vagy azt hátrányosan befolyásolhatja.	
Az egészségi alkalmasságot vizsgáló szerv az orvosi vagy a pszichológiai alkalmassági vizsgálatra rövidebb határidőt állapított meg .	
A munkáltató kezdeményezi; ezt köteles megtenni, ha: <ul style="list-style-type: none">• olyan körülményt észlel, ami az alkalmasságot kétségessé teszi• legalább 6 hónapig tartó keresőképtelenség áll fenn	<i>Sportlövészet:</i> edző, szövetségi kapitány vagy az azzal azonos feladatot ellátó személy, sportszervezet vezetője, szakosztályvezető, vagy a lögyakorlat vezetője kezdeményezi <i>Kivéve sportlövészet:</i> a személy kérheti a rá vonatkozóan megállapított egészségi alkalmassági vizsgálat határidejénél rövidebb határidő megállapítását

Továbbá:

II. alkalmassági csoportban az időszakos és a soron kívüli orvosi alkalmassági vizsgálat során pszichológiai alkalmassági vizsgálatra **utalható be** az a személy, akinél ilyen vizsgálat elvégzésének szükségessége orvosszakmailag valószínűsíthető, és **be kell utalni**, ha a személy:

- pszichiátriai kivizsgálás vagy kezelés alatt áll
- neurológiai kivizsgálás vagy kezelés alatt áll
- központi idegrendszere sérült

Első- és másodfokú orvosi és pszichológiai alkalmassági vizsgálatok az I. és II. alkalmassági csoportban

Vizsgált típusa		I. csoport	II. csoport
Orvosi	Első fok	A személy foglalkozás-egészségügyi ellátására jogosult egészségügyi szerv	Háziorvos (kivéve: sportlövészet; lásd KR2)
	Másodfok	Foglalkozás-egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szerv (kivéve: sportlövészet; lásd KR2)	
Pszichológiai	Első fok	NNGYK által felkért szaklaboratórium	
	Másodfok	NNGYK szakrendelés	

A pszichológiai alkalmassági vizsgálat

A pszichológiai alkalmassági vizsgálatot az I. és II. alkalmassági csoportban első fokon munka, klinikai vagy sport szakpszichológus végezheti.

A pszichológiai alkalmasság **előzetes** első fokú vizsgálata a 3. számú mellékletben meghatározott vizsgálatok elvégzésével történik.

Ezek:

1. klinikai pszichológiai interjú
2. pszichológiai exploráció
3. figyelemvizsgálat
4. reakcióidő vizsgálata
5. szenzomotoros koordináció vizsgálat
6. pszichovegetatív paraméterek vizsgálata
7. mentális funkciók vizsgálata
8. személyiségvizsgálat
 - kérdőívekkel
 - projektív tesztekkel

Az időszakos és soron kívüli első fokú vizsgálatánál (mindkét alkalmassági csoport esetén) az alkalmassági vizsgálat szükségességének jellege határozza meg az elvégzendő vizsgálatok körét.

A pszichológiai alkalmassági vizsgálat - megjegyzések

A Rendelet 3. számú mellékletben meghatározott vizsgálatok (lásd az előző dián) között **személyiségvizsgálatok** és **képességvizsgálatok** (mentális képességek, funkciók vizsgálata) szerepelnek.

Fontos, hogy **mindkét típusú vizsgálat elengedhetetlen** a pszichológiai alkalmasság megállapításához.

Egyes rendeletek meghatároznak **pszichológiai minimumfeltételeket** (olyan pszichológiai követelmény, aminek az adott beosztásra jelentkező személynek meg kell felelnie), pl.: a személyiség egészével, kognitív képességekkel, társas képességekkel és társadalmi normáknak való megfeleléssel kapcsolatos elvárások.

A Rendelet ilyen pszichológiai minimumfeltételeket **nem tartalmaz**, az előkészület alatt álló, **a kézilőfegyverek, lőszeres, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának pszichológiai alkalmassági feltételeiről** szóló **módszertani útmutató** azonban a tervek szerint ezek meghatározására is ki fog térni.

Az orvosi alkalmassági vizsgálat

Az orvosi alkalmassági vizsgálat során **alkalmatlannak kell minősíteni** azt a személyt, aki az 1. számú melléklet I. pontjában szereplő megbetegedések bármelyikében szenved:

Lőfegyver megszerzését és tartását, a muzeális fegyver sportlövészeti célú használatát, illetve az elöltöltő fegyver vadászati célú használatát külön mérlegelés nélkül kizáró egészségi okok:

1. Eszméletvesztéssel, illetve agyi oxigénhiánnyal járó kórkép (bel- és ideggyógyászat)
2. Veleszületett, vagy szerzett mentális károsodás
3. Alkoholizmus, narkománia
4. Személyiségzavarok
5. Elmebetegség bármely formája

Lehetséges minősítések

Az egészségi alkalmassági vizsgálat során kapható minősítések:

alkalmas (meddig)

alkalmatlan

Fontos:

- A másodfokú egészségi alkalmassági véleménnyel szemben további felülvizsgálatnak nincs helye.
- Az alkalmatlannak nyilvánított személy soron kívüli orvosi vizsgálatot kérhet, ha igazolni tudja egészségi állapotának olyan mértékű javulását, ami alapján feltehető, hogy lőfegyver tartásra alkalmassá vált.

Egészségi alkalmassági vizsgálat: lehetséges kimenetek

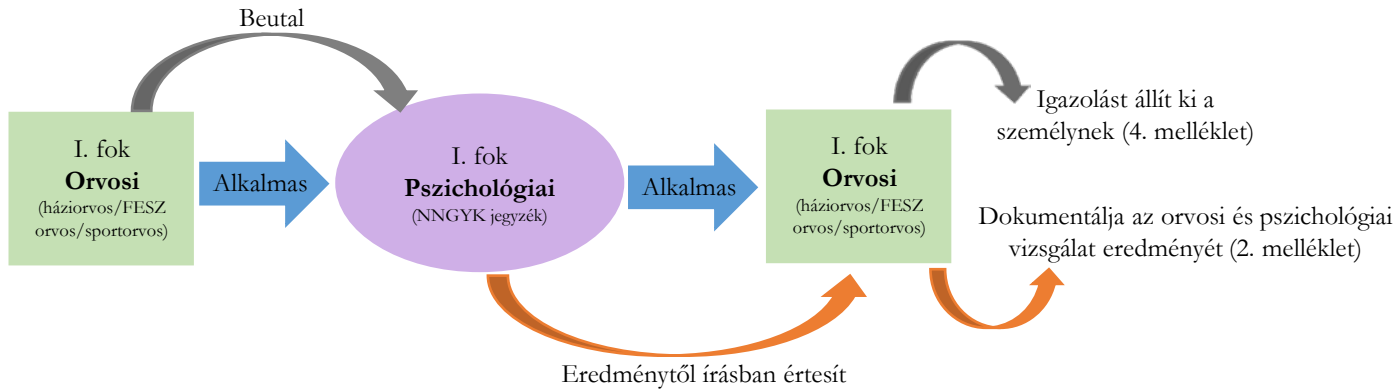
I. fok orvosi → I. fok pszichológia	A
I. fok orvosi → II. fok orvosi → I. fok pszichológia	B
I. fok orvosi → II. fok orvosi	C
I. fok orvosi → II. fok orvosi → I. fok pszichológia → II. fok pszichológia	D
I. fok orvosi → II. fok orvosi → I. fok pszichológia → II. fok pszichológia	E
I. fok orvosi → I. fok pszichológia → II. fok pszichológia	F
I. fok orvosi → I. fok pszichológia → II. fok pszichológia	G

Zöld színnel írva: a vizsgálat „*alkalmas*” minősítést eredményez

Piros színnel írva: a vizsgálat „*nem alkalmas*” minősítést eredményez

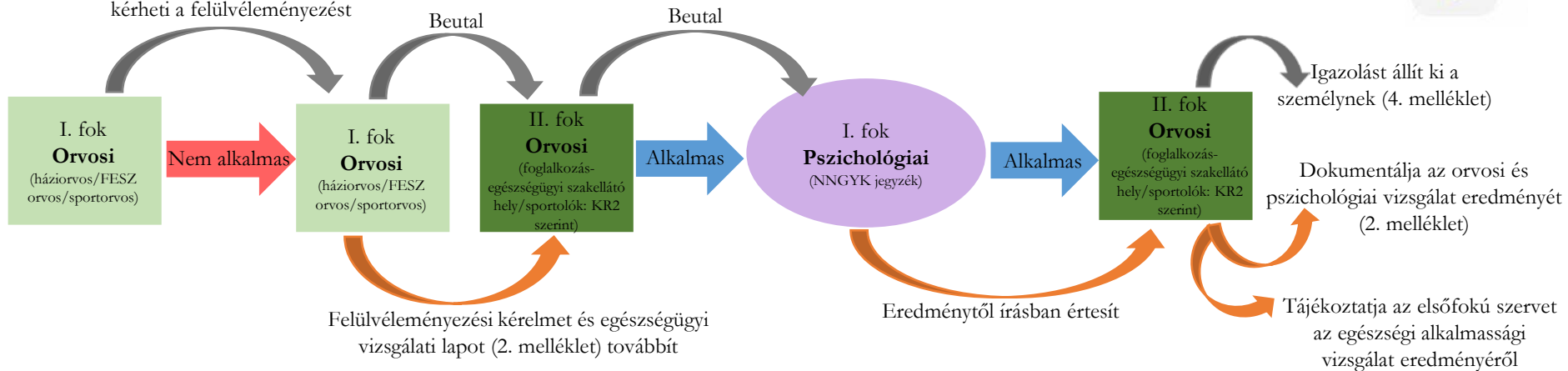
Az egészségi alkalmassági vizsgálat folyamata 1.

A.

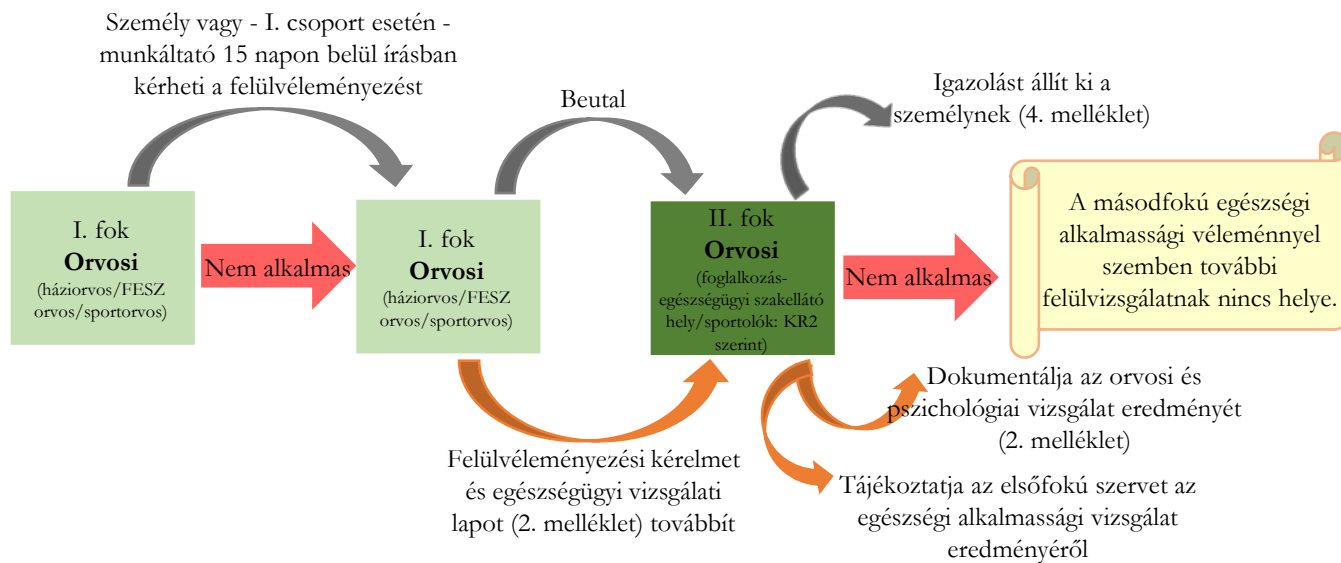
B.

Személy vagy - I. csoport esetén - munkáltató 15 napon belül írásban kérheti a felülvéleményezést

Az egészségi alkalmassági vizsgálat folyamata 2.

C.

Az egészségi alkalmassági vizsgálat folyamata 3.

D.

Személy vagy - I. csoport esetén - munkáltató 15 napon belül írásban kérheti a felülvéleményezést

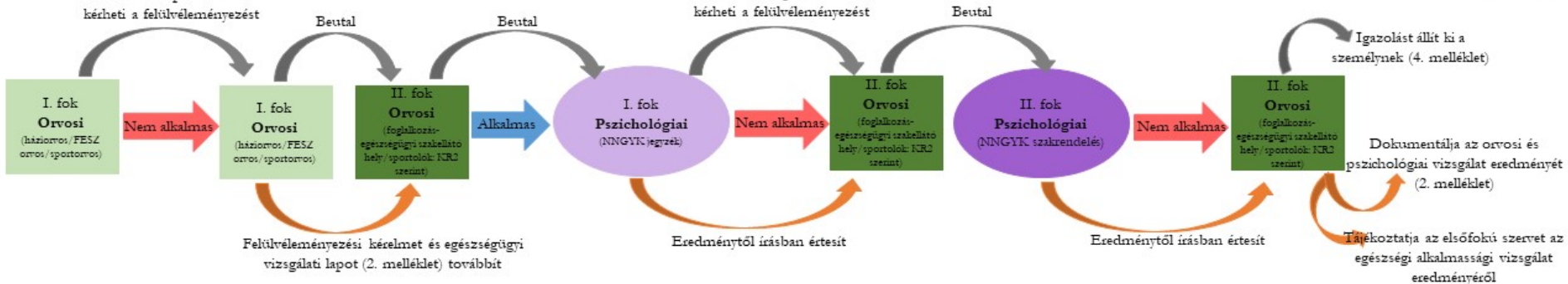
Személy vagy - I. csoport esetén - munkáltató 15 napon belül írásban kérheti a felülvéleményezést

E.

Személy vagy - I. csoport esetén - munkáltató 15 napon belül írásban kérheti a felülvéleményezést

Személy vagy - I. csoport esetén - munkáltató 15 napon belül írásban kérheti a felülvéleményezést

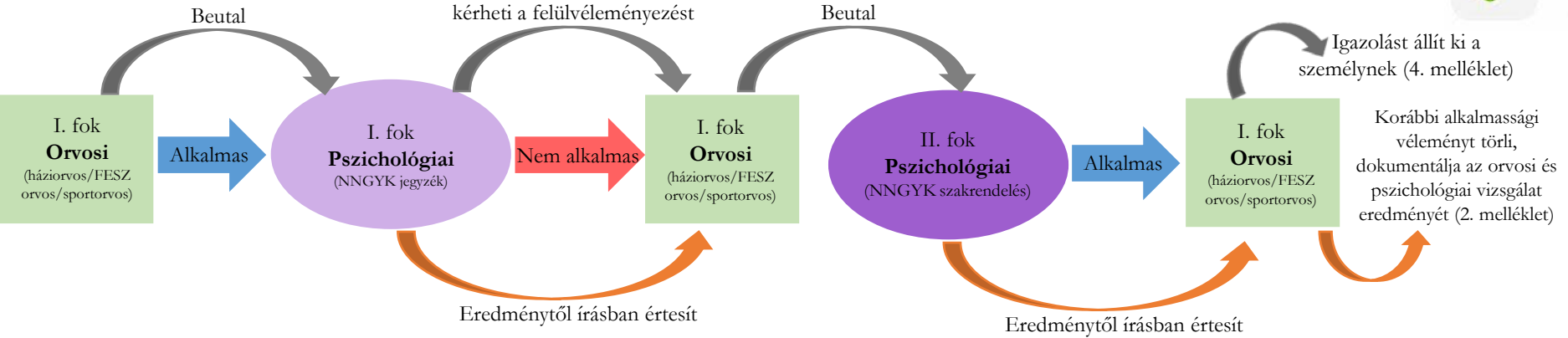

Az egészségi alkalmassági vizsgálat folyamata 4.

F.

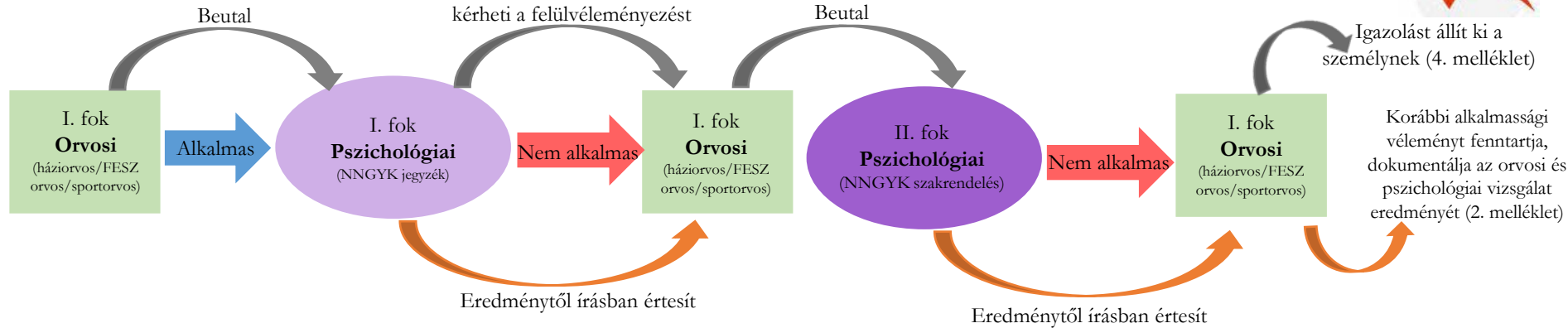
Személy vagy - I. csoport esetén - munkáltató 15 napon belül írásban kérheti a felülvéleményezést

G.

Személy vagy - I. csoport esetén - munkáltató 15 napon belül írásban kérheti a felülvéleményezést

Az orvosi alkalmasságot vizsgáló szerv feladatai

- Elvégzi az orvosi alkalmassági vizsgálatot.
- Pszichológiai alkalmassági vizsgálatra **utal be**.
- II. alkalmassági csoportba tartozók időszakos és a soron kívüli alkalmassági vizsgálata során **szükség esetén** pszichológiai alkalmassági vizsgálatra **utal be** és a beutalón fel tünteti a **beutalás okát**.
- Az orvosi és a pszichológiai alkalmassági vizsgálat **eredményét dokumentálja** (egészségügyi vizsgálati lap; Rendelet 2. melléklete) és **igazolást állít ki** a vizsgált személy részére (Rendelet 4. melléklete).
- A **másodfokú pszichológiai alkalmassági vizsgálatra utal be**, ha a személy az első fokú pszichológiai alkalmassági vélemény felülvéleményezését kéri. Az elvégzett vizsgálat eredményétől függően a korábbi alkalmassági véleményt törli, vagy azt változatlanul fenntartja.
- Az orvosi alkalmassági véleménnyel szemben benyújtott felülvéleményezési kérelmet az egészségügyi vizsgálati lap (Rendelet 2. melléklete) egy példányának megküldésével **továbbítja a másodfokon eljáró szervhez**, illetve a vizsgált személy részére **kiállítja az orvosi beutalót**.
- Az orvosi alkalmasságot másodfokon vizsgáló szerv az egészségi alkalmassági vizsgálat eredményéről az első fokon eljáró egészségügyi szervet is **tájékoztatni köteles**.
- Az engedély **hatályossági idején belül** elvégzett **időszakos**, illetve **soron kívüli** egészségi alkalmassági vizsgálat alapján megállapított „alkalmas” vagy „alkalmatlan” (illetve sportlövészet esetén „versenyezhet” vagy „nem versenyezhet”) minősítés tényéről a **rendőrség** illetékes szervét haladéktalanul **tájékoztatja**.
- **Tájékoztatja a vizsgált személyt** minden olyan szervi elváltozásáról, amely a lőfegyvertartásra való alkalmasságát nem befolyásolja, de a lőfegyver biztonságos használata, illetve az elöltöltő fegyver vadászati célú biztonságos használata érdekében **ismernie kell**.
- **Egészségromlás** megállapítása esetén az érintett személy **alapellátását végző orvost tájékoztatja**.

A pszichológiai alkalmasságot vizsgáló szerv feladatai

- Szerepel a NNGYK honlapján közzétett jegyzéken* (az adatváltozást – pl.: telefonszám, email cím változása –, vagy a tevékenység végzésének befejezését kérjük jelezni!)
- Rendelkezik a Rendelet 3. számú mellékletében meghatározott vizsgálatok elvégzéséhez szükséges feltételekkel (vizsgálati eszközökkel)
- Elvégzi az orvosi alkalmasságot vizsgáló szerv által beutalt személy pszichológiai alkalmassági vizsgálatát a Rendelet előírása alapján
- A vizsgálat eredményéről írásban értesíti a beutaló szervet

* A jegyzék elérhetősége:

<https://www.nnk.gov.hu/index.php/munkahigienes-es-foglalkozas-egeszsegugyi-foosztaly/tajekoztatas/lakossagi-tajekoztatas>

A másodfokú pszichológiai alkalmassági vizsgálat

- A személy beutalóval érkezzen.
- Segítség, ha kiderül, mi volt az alkalmatlanság oka az elsőfokú vizsgálaton (a legfontosabb aspektus kiemelt figyelmet kaphat).
- Az első fokú vizsgálat dokumentációját nem szükséges elküldeni, elég a probléma (rövid) leírása, vagy mentális zavar gyanúja esetén BNO-kód.
- Munkaadó szempontjai...

További tájékozáshoz:

- 45/2020. (XII. 16.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos állomány és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány alkalmasságvizsgálatáról
- 47/2022. (XII. 27.) BM rendelet a szerződéses határvadász jogviszonyával, képzésével és vizsgáztatásának rendjével összefüggő egyes szabályokról
- 10/2015. (VII. 30.) HM rendelet a katonai szolgálatra való egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságról, valamint a felülvizsgálati eljárásról
- 78/1999. (XII. 29.) EüM–BM együttes rendelet a közterület-felügyelők egészségi, fizikai és pszichikai alkalmassági követelményeiről
- 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

Köszönöm a figyelmet!